

Toldspørgsmaalet i Norge.

Det kgl. danske Gesandtskab i Stockholm har til vort Udenrigsministerium afgivet to Indberetninger om det norske Toldspørgsmaal, og Udenrigsministeriet har godhedsfuldt stillet disse to Indberetninger til Raadighed for Nationaløkonomisk Tidsskrift. Af disse Indberetninger var den, der nedenfor aftrykkes som Nr. I, dateret d. 17. Juli d. A., medens Nr. II var dateret d. 21. Avgust.

I.

Skønt den norske Toldtarif i den sidste Menneskealder væsenligst har været bygget paa Frihandels-Systemet, har dog Trangen til Beskyttelse efterhaanden formaaet at gøre sig gældende hos Lovgivningsmagten for forskellige Industrigrenes Vedkommende. Ogsaa Landmændene, der føle den fremmede Konkurrences Tryk, have ladet deres Stemme høre i samme Retning. Pressionen er taget til i de sidste Aar, og under Indtrykket heraf vedtog Storthinget den 1. Juli ifjor Nedsættelsen af en Kommission paa 7 Medlemmer med den Opgave at udarbejde et Udkast til en ny Toldtarif. Dette skulde være bygget paa Differential-Systemet og give tilstrækkelig Beskyttelse for de norske Næringsveje. . . . Beslutningen bifaldtes af Kongen under 15. Avgust, og Kommissionen sammentraadte herefter den 23. September. Resultatet af dens Arbejder, der af-

sluttedes allerede i Januar Maaned, er først fornylig udkommet i Tryk; det foreligger i to Hefter, hvoraf det ene indeholder selve Kommissionens Forslag med tilhørende Motiver etc., medens det andet, som Bilag, giver en Række statistiske Opgørelser, der have været lagte til Grund under Udarbejdelsen.

Hvad der ved dette maaske i det Hele noget svage Arbejde maa fastholdes, er dets rent akademiske Karakter. Det er ikke et Forslag til endelig Vedtagelse, der her forelægges. Kommissionen har betragtet den nærmere Drøftelse af selve Principerne, Beskyttelse, Differentialtold, som liggende udenfor sit Mandat, og hvad den giver, er kun dens Tanker om, hvorledes en paa Beskyttelse baseret og efter Differentialsystemet indrettet Tarif burde se ud, hvis man skulde beslutte sig til at adoptere disse Principer.

Kommissionen anser det foreløbig ikke for raadeligt at røre ved de bestaaende Tarifsatser, der angaa Kasse-Artikler (The, Kaffe, Tobak o. s. v.) og væsenligst have en fiskal Betydning; thi skønt det er muligt, at Toldforhøjelserne paa andre Omraader med Tiden ville tilføre Statskassen saa forøgede Indtægter, at disse fiskale Satser uden Fare kunne nedsættes, er dette dog til at begynde med for usikkert til derom allerede nu at danne sig begrundede Meninger. Raastoffer samt saadanne Hjælpestoffer og Halvfabrikata, der ikke i større Omfang produceres i Norge selv, bør beholde den Toldfrihed, de allerede have. Derimod finder Kommissionen, at der af Hensyn til Landvæsenet vil være vigtige Forandringer at gøre i det gældende System. Det er ikke dens Mening, at Landbruget skal kunne hæves alene ved at besvære den fremmede

Import, — til et saadant Øjemed kræves Arbejde og-
 saa paa andre Omraader — heller ikke er den blind
 for, at det her drejer sig om Fødemidler for hele
 Folket, og at dette har Ret til at vente, at disses Pris
 ikke kunstigt drives i Vejret. Men den finder dog, at
 Landmanden bør beskyttes mod, at Udlandet benytter
 Norge som Afsætningssted for sin Overproduktion, og
 den haaber ved at lægge en let Told paa en Del
 Landbrugsprodukter, der hidtil have været frie, og
 forhøje Satsene noget for andre, der allerede ere told-
 pligtige, at kunne opnaa dette Øjemed, uden at det
 faar nogen mærkelig Indflydelse paa Detailpriserne.
 Dog tænker Kommissionen i denne Henseende ikke
 paa Korn, thi Produktionen af samme andre Steder i
 Forbindelse med Kommunikationernes stadige Udvik-
 ling har forlængst fjærnet al Udsigt for Norge til paa
 dette Omraade selv ved kunstige Midler at holde
 Konkurrencen oppe. Der er derfor ikke andet at gøre
 end for Kornets Vedkommende endog at lade den nu
 bestaaende lette Told helt bortfalde. Ved saaledes
 paa den ene Side at frigive Kornet og paa den anden
 belaste levende Dyr, Kød, Flæsk, Smør, Ost o. s. v.,
 vil man kunne fremme Produktionen af Fedevarer i
 Landet selv, og samtidig vil man kunne hjælpe paa
 Mølleindustrien, som nu har en svær Kamp at bestaa
 fra Udlandets Side. Naar Kornet indføres frit, vil det
 formentlig være muligt ved en let Told paa Mel at støtte
 Møllerne, uden at det mærkes af Konsumenterne.
 Komiteen har i denne Forbindelse endog været saa
 forudseende at tænke paa Forsyningen i Krigstid, idet
 nemlig Korn som almindelig Regel indføres i langt
 større Kvantiteter ad Gangen end Mel, der kun for-

skrives efterhaanden, som det bruges, og det derfor i Tilfælde af Blokade kan have sin Betydning for Landets Proviantering, at det som Regel indfører sit Brødkorn i uformalet Tilstand. Kun med Hensyn til Indførsel af Kornvarer til Brænderibrug vil Kommissionen beholde en Told, for at Brænderierne ved Benyttelsen af norsk Byg og Kartoffler kunne faa den rette Betydning for det indenlandske Landbrug.

Ved sine Forslag til Forhøjelse af Tolden paa Industrigenstande paaberaaber Kommissionen sig ikke blot de sædvanlige Argumenter for Beskyttelses-Principet, men ogsaa en særlig Betragtning hentet fra Forholdet til Sverig ved Mellemrigslovens Ophævelse. De norske Fabrikanter have under Ly af sidstnævnte Lov hidtil haft uhindret Udførsel af deres Produkter til Sverig. Dette vil paa Grund af de høje svenske Toldsatser nu falde bort, og der er da Rimelighed i at give dem Erstatning herfor ved gennem forhøjede norske Satser at formindske den Konkurrence fra den svenske Industris Side, som hidtil har fundet Sted.

Den interessanteste Del af Kommissionens Betænkning, der, som det strax skal ses, ogsaa særlig berører Forholdet til Danmark, er den, hvori Differential-Toldens Betydning drøftes. For tilfulde at naa Hensigten med et saadant Systems Indførelse, vilde det være nødvendigt, at Norge først skaffede sig frie Hænder ved at opsige sine bestaaende Traktater med andre Magter, idet man da i Systemet kunde have et Vaaben at betjene sig af under Forhandlingerne om nye internationale Overenskomster. Men for det første har Norge Tarif-Traktater med flere Lande (Spanien, Portugal, Schweiz, Belgien), der efter deres forskellige

Ordlyd ikke kunne opsiges førend i Løbet af en Aarrække; helt fri for dem kunde man først blive i 1905. Under disse Omstændigheder og med vore Dages hurtigt vekslede Handelsforhold for Øje er Spørgsmaalet for Øjeblikket her ikke praktisk. Dernæst udgøres Hovedmassen af Norges Traktater af saadanne, der ere forsynede med Mestbegunstigelsesklausul. Heller ikke her tør en Opsigelse tilraades; thi man vilde derved udsætte sig for at miste de Fordele, man hidtil har nydt i de respektive fremmede Stater, og det ikke blot paa Toldens Omraade, men ogsaa med Hensyn til den for Norge saa vigtige Søfart.

Tilbage staa de Lande, med hvilke man hidtil slet ingen Traktat har afsluttet, eller overfor hvilke man i alt Fald ikke er sikret ved Mestbegunstigelse. Til de første af disse høre foruden nogle oversøiske Lande væsenligst Serbien, Rumænien og nu — efter Mellemrigslovens Ophør — Sverig. Overfor disse Lande vil Indretningen af en Differential-Tarif efter Kommissionens Mening være et hensigtsmæssigt Middel, idet man, saa længe ingen Traktat er afsluttet, kan beskytte sin egen Industri ved Anvendelsen af Maximal-Tarifen, og hvis Traktatforhandlinger indledes, har et Middel til at fremtvinge Indrømmelser, forinden Minimal-Tarifen tilstaaes. Den sidste Klasse udgøres af Danmark, Rusland, Nederlandene og Preussen. Traktaterne med disse Magter tilsige vel norske Skibe og norske Varer, hvis de indføres i norske eller vedkommende Lands egne Skibe, Behandling lige med de i Landene selv hjemmehørende; men de tilstaa ikke norske Varer samme Behandling, hvis de indføres i andre Landes Skibe. Disse Traktater give altsaa ikke helt ud Mestbegunst-

igelse, og skønt ganske vist denne ikke desto mindre faktisk er indrømmet Norge for Tiden fra disse Magters Side, finder dette dog kun Sted efter ensidig Beslutning, der paa samme Maade atter kan tilbagekaldes og derfor ikke giver Norges Handel fuld Sikkerhed. Ogsaa overfor disse Lande finder Kommissionen, at en Differentialtold vil kunne blive et hensigtsmæssigt Middel til at opnaa en bedre Ordning. Herved tænker den ikke blot paa en fuldstændig Gennemførelse af den gensidige Mestbegunstigelse; thi ligesom, efter det anførte, denne allerede faktisk bestaar, saaledes vilde der heller ikke kunne ventes nogen egenlig Modstand mod dens formelle Bekræftelse fra de 4 Magters Side, da disses Export til Norge i betydelig Grad overstiger Norges Export til dem, og de derfor selv have størst Fordel af at give Norge Mestbegunstigelse hos sig, eftersom dens Bortfalden i Norge vilde bringe dem selv større Tab end Normændene. Men Kommissionen tænker sig tillige, at naar man først har faaet Differential-Systemet indført, saa kunde en delvis Anvendelse af Maximal-Tarifen for Indførsel fra disse Lande muligvis være et Middel til at opnaa enkelte yderligere Indrømmelser fra disses Side. Og her er det navnlig Danmark, Tyskland og, omend i mindre Grad, Rusland, Kommissionen har for Øje, medens Nederlandenes Toldsatser allerede ere saa lave, at de ingen Hindring lægge for norsk Import, og den norske Industri ingen Konkurrence har at frygte af Import fra Holland. Tyskland har i høj Grad trængt sig ind paa det norske Marked med sine Produkter, medens det samtidig ved høje Toldsatser holder norske Produkter ude fra Af sætning hos sig. Og med Hensyn til Danmark siges

der, at »vel er Toldbeskatningen her gennemgaaende lav, men forskellige Industrier og navnlig Landbo-næringen arbejder dersteds under Forhold, som ere saa meget gunstigere end de, hvorover vi kunne raade, at det viser sig yderst vanskeligt for flere af vore Næringsdrivende og særlig for vore Landmænd at holde den Konkurrence Stangen, hvorfor de fra dette Land ere udsatte«. Kommissionen mener nu, at den eventuelle Maximal-Tarifs Anvendelse overfor Danmark, Tyskland og Rusland i de Kombinationer, der ikke ere dækkede af de nugældende Traktater, altsaa naar disse Landes Varer indføres til Norge paa andre end deres egne eller norske Skibe, kunde tænkes at blive Middel til at bøde paa nogle af de omtalte Ulemper.

Da der saaledes kan paavises Tilfælde, hvor en dobbelt Tarif kan blive en nyttig Hjælp for Norge til selv at opnaa Indrømmelser, og den tillige kan anvendes som Forsvarsmiddel, hvor Norges Interesser maatte trues fra fremmed Side, har Kommissionen gjort Udkast til en Maximal- og en Minimal-Tarif og foreslaar førstnævnte indtil videre anvendt 1) i sin Helhed overfor Magter med hvem ingen Traktater have, derunder Sverig, 2) delvis paa den anførte Maade, overfor Danmark og Preussen (med Bremen, Hamborg, Oldenburg og Mecklenborg-Schwerin) samt Rusland. Samtidig skal den norske Regering meddele disse forskellige Lande sin Villighed til at aabne Underhandlinger om Traktater byggede paa gensidig Mestbegunstigelse.

Foruden de i det foregaaende fremhævede Punkter har Kommissionen haft sin Opmærksomhed henvendt paa Spørgsmaalet: Specifik Told eller Told ad valorem, men den synes hurtig at være kommen paa det Rene

med, at de saavel i Norge som andre Steder gjorde Erfaringer bestemt tale for det førstnævnte System, hvortil den derfor ogsaa i Tarifudkastet har holdt sig.

Idet jeg iøvrigt skal henvise til selve Kommissionens Betænkning, skal jeg tillade mig herefter at nævne et andet Toldlov-Udkast, der ligeledes er blevet fremlagt i det nu samlede Storting. Under 14. December f. A. paalagde den norske Regering de tre norske Medlemmer af den svensk-norske Mellemrighskommission at træde sammen for at undersøge, hvilke Forandringer den bestaaende Toldtarif burde undergaa i Anledning af Mellemrighslovens Ophør. Den 11. Marts blev den saaledes forlangte Betænkning afgivet. Idet de tre Herrer heri nærmere udvikle deres Resultater med Hensyn til en Række forskellige Tarifposter, gøre de udtrykkelig opmærksom paa, at de have betragtet det som liggende udenfor deres Opgave at drøfte Spørgsmaalet om, hvorvidt Mellemrighslovens Ophør bør give Anledning til en Forandring i de almindelige Grundsatninger, hvorpaa den norske Toldtarif for Tiden er bygget. De have udelukkende beskæftiget sig med, til de Virksomheder i Norge, der hidtil virkelig have haft Afsætning i Sverig og derfor nu ville lide et Tab, at skaffe nogen Lindring i alt Fald i den besværlige Overgangsperiode ved gennem forhøjede Toldsatser paa vedkommende Varer at forhindre den stærkt beskyttede svenske Industri fra i disse Artikler at finde et Marked for sin Overproduktion i Norge.

Efter Fremkomsten af de to omhandlede Betænkninger har Regeringen paa sin Side forelagt et Udkast til Tarifforandringer. Den har væsenligst holdt sig til sidstnævnte Betænkning som Grundlag, idet den i det

Hele har tiltraadt de af Mellenrigslovs-Kommissionens Medlemmer foreslaaede Forhøjelser. Derimod har den savnet Tid til en dyberegaaende Behandling af Storthings-Kommissionens Udkast og kan i ethvert Tilfælde ikke bifalde Differential-Systemet; særlig finder Regeringen ikke, at der er Grund til at anvende samme overfor Sverig, da tilstrækkelig Beskyttelse kan opnaas ved de foreslaaede Toldforhøjelser. Naturligvis udelukker det anførte ikke, at sidstnævnte Kommissions Arbejde alligevel paa flere Punkter er blevet benyttet, og særlig har Regeringen fra samme optaget i sit Udkast Forhøjelserne til Beskyttelse for Landbruget.

De af Regeringen foreslaaede Tarif-Forhøjelser beregnes at ville bevirke en Merindtægt af 3,750,000 Kr. Man havde ønsket at lette Skibsfarten ved helt at opheve Laste- og Fyrafgifterne. Dog har man ment, at det endnu, saalænge Situationen ikke fuldstændig kan overses, vil være mindre tilraadeligt at lade disse Afgifter fuldstændig bortfalde, og er derfor blevet staaende ved et Forslag om, at kun den hidtil med 50 Øre pr. Ton beregnede Afgift for udgaaende skal falde bort. Dette kan efter hidtil gjort Erfaring anslaaes til at repræsentere c. 600,000 Kr. aarlig, og det endelige Resultat af Regeringens Forslag bliver herefter en Indtægtsforøgelse af noget over 3 Millioner.

II.

I min ærbødige Indberetning af 17. f. M. har jeg tilladt mig at fremstille Spørgsmaalet om den norske Toldlov i den Form, hvorunder det var kommet frem i dette Aars Storthing. Sammes videre Behandling

overdrog Thinget til sin Toldkomité, der i denne Anledning forstærkedes med 6 den 25. Maj valgte nye Medlemmer. Resultatet af Komiteens Arbejde kom til at foreligge i to Indstillinger, den ene fra en Majoritet af 8, den anden fra en Minoritet af 7 Medlemmer. . . . Komiteen har i sin Helhed sluttet sig til Tanken om Differential-Systemet, dette dog benyttet paa en fra den af den parlamentariske Kommission anbefalede væsenlig forskellig Maade. Man har frygtet for, at Kommissionens Forslag — jfr. min ovenciterede Indberetning — hvis det vedtoges, kunde friste vedkommende fremmede Stater til som Repressalier at vedtage Bestemmelser, der kunde blive skadelige, navnlig for den norske Søfart, og derfor ment, at der udenfor saadanne Tilfælde, hvor en fremmed Magt virkelig skulde besvære Norges Handel og Søfart med højere Told og Afgifter end andre Landes, ikke i Almindelighed burde være Tale om Anvendelsen af Maximal-Satser, hvad enten Ligestillingen saa forresten fra vedkommende Lands Side beror paa traktatmæssig Forpligtelse eller frivillig Indrømmelse. Derved vilde altsaa det af Kommissionen rejste Spørgsmaal om maximal Tarifs Anvendelse overfor saavel Danmark, Preussen og Rusland som overfor Sverig indtil videre falde bort. Skulde der siden blive Nødvendighed for overfor noget Land at anvende Maximal-Satser, uagtet det behandler Norge ens med andre Magter, altsaa f. Ex. som Middel til at fremtvinge yderligere Indrømmelser fra dettes Side bør det overlades til Storthinget i hvert enkelt Tilfælde at tage Beslutning i saa Henseende. I Henhold til disse Betragtninger indskrænker Komiteen sig derfor til at anbefale Storthinget ved en almindelig Bestem-

melse at bemyndige Regeringen til at anvende Maximal-Satser overfor Magter, der maatte vise sig at behandle Norge ugunstigere end andre Lande. Da for Øjeblikket ingen Magter befinde sig i dette Tilfælde, vil man desuden saaledes have Tid til en fuldstændigere Drøftelse af de af den parlamentariske Kommission foreslaaede Maximal-Satser, end hidtil har været at overkomme, og Komiteen henstiller, at det overdrages Regeringen at udarbejde og i næste Storthing forelægge Forslag i denne Henseende. Et ikke ubetydeligt Antal af Komiteens Medlemmer (6) har forøvrigt end ikke kunnet slutte sig til denne afdæmpede Anbefaling af Differentialsystemet. Naar der for Øjeblikket ikke er praktisk Anvendelse for samme, og man har savnet tilstrækkelig Tid til at drøfte saavel Sagens principielle Side, som dens Gennemførelse hvad Enkelthederne angaar, saa var det efter denne Minoritets Mening rimeligere at foreslaa Thinget at skyde det hele Differential-Spørgsmaal ud til Afgørelse i en senere Samling.

Med Hensyn til Toldbeskyttelses-Systemet i Almindelighed, gaar hele Komiteen ligefrem ud fra Nødvendigheden af dettes Indførelse, allerede som en Følge af, at Mellemrigslovens Ophør opfordrer til at skaffe de derved lidende Industrigrene nogen Erstatning. Men man er overhovedet enig om, at det overfor den høje Toldbeskyttelse, de fleste omgrænsende Lande efterhaanden have indført, er billigt, at Norge ogsaa paa sin Side beskytter sine Produkter. Derfor har Komiteen ikke kunnet nøjes med de i Regeringsforslaget indeholdte Toldforhøjelser, der kun havde de af Mellemrigslovens Ophør berørte Industrier for Øje, men har væsenlig holdt sig til den parlamentariske Kommissions

Udkast som Grundlag, dog med Afvigelse paa adskillige vigtige Punkter. Som saadanne Punkter fremhæver Komiteens Majoritet i sin Indstilling følgende.

Man fraraader den af Kommissionen foreslaaede Told paa Skibe, der særlig under den for Tiden foregaaende Overgang fra Sejl til Damp vilde virke hindrende for den norske Handelsflaades Udvikling, saameget mere som de norske Skibsværfter med Hensyn til Bygning af større Skibe overhovedet næppe kunde tænke paa at konkurrere med de store Værfter i Udlandet. Naturligvis maa det norske Skibsbyggeri beskyttes, men dette maa ske, uden at der paalægges Rederne Ofre, og man foreslaar derfor at blive staaende ved, at alle væsenlige Artikler til Skibsbygning skulle indføres toldfri.

Kommissionens Told paa Maskiner, Maskindele, Remme og Værktøj bør ligeledes bortfalde, da det for Norges egen Industri er af Vigtighed at holde sig paa Højdepunktet af Tidens tekniske Fremskridt, og de norske Maskinværksteder i saa Henseende ikke formaa at konkurrere med Udlandet.

Paa Textil-Artiklernes Omraade foreslaas en lavere Told, end den af Kommissionen anbefalede, paa bleget og ubleget Garn, hvorved det tillige bliver muligt at holde lavere Satser paa simple Beklædningsgenstande og paa Fiskeriredskaber, alt for at forhindre en Fordyrelse af disse Varer til Skade for den fattigere Befolkning.

Efter de saavel i Norge som ogsaa i Sverig gjorte Erfaringer erklærer Majoritets-Indstillingen sig imod den af den parlamentariske Kommission foreslaaede Told paa saltet Kød og Flæsk. Skønt denne forlanges

af Landmændene som Beskyttelse for deres egen Produktion, viser en nærmere Undersøgelse af Forholdene, at Hovedmassen, navnlig af det indførte Flæsk, kommer fra Amerika og udgøres af en i Sammenligning med det hjemlige Produkt ringere Vare, der paa Grund af det høje Fedtindhold særlig benyttes af den lavere Befolkning og ikke godt kan undværes af denne. Det amerikanske Flæsk er saaledes en fra det norske forskellig og til andet Brug indført Artikel, der i Virkeligheden ikke udsætter det norske Landbrug for Konkurrence. Lægger man Told derpaa, vil denne blive baaret ikke, som den parlamentariske Kommission har haabet, af de amerikanske Importører, men af de fattige norske Forbrugere, der saaledes komme til at betale en Nødvendighedsartikel dyrere, uden at engang Landmændene høste Fordel deraf. I Sverig, hvor det amerikanske Flæsk spiller en lignende Rolle som i Norge, har det netop vist sig, at denne Vare gennemgaaende har været dyrere siden den i 1888 belagdes med Told (oprindeligt 20 Øre, i 1892 nedsat til 10 Øre og siden Begyndelsen af indeværende Aar atter forøget til 20 Øre pr. Kilo), at Prisen er steget proportionalt med Tolden, og at Indførselen desuagtet er bleven ved at forøges.

Endelig anbefaler Majoritets-Indstillingen vel, ligesom den parlamentariske Kommission, Ophævelsen af den hidtil gældende Told paa Rug (22 Øre pr. 100 Kilo), men kan ikke gaa ind paa samme Kommissions-Forslag om til Beskyttelse af den hjemlige Mølle-Industri at sætte Tolden paa Rugmel fra 50 Øre op til 70 Øre pr. Kilo. Ved paa en Gang at give Møllerne todfri Benyttelse af billigt udenlandsk Korn og tillige

omgive dem med en Toldbeskyttelse, der formodentlig maatte gøre Ende paa Indførselen af Mel fra Udlandet. vilde man, efter Indstillernes Mening, i alt for høj Grad favorisere en enkelt Industri paa Statskassens Bekostning uden engang at have Sikkerhed for, at Melet af denne Grund faktisk vilde blive billigere for Konsumenterne. Nogen Beskyttelse bør Møllerne have i deres Konkurrence med Udlandet, og det ikke blot for deres egen Skyld men ogsaa af det specielle norske Hensyn, jeg allerede har omtalt i min forrige Rapport, nemlig at sikre Landet den stadige Tilstedeværelse af større Forsyninger af Brødkorn, der følger af, at dette indføres i uformalet Tilstand, fremfor naar det sker i Form af Mel, der kun indforskrives i mindre Partier ad Gangen. Men efter Indstillernes Mening vil en Told af 30 Øre pr. 100 Kilo være tilstrækkelig i disse Øjemed.

Komiteens Mindretal har, som allerede anført, anset det for hensigtsmæssigt at nedlægge sine Anskuelser i en særlig Indstilling, paa hvis Enkeltheder der dog her ikke er Nødvendighed for nærmere at komme ind, da Resultatet i Hovedsagen gaar ud paa stærkere og mere konsekvent end Flertallet at hævde Beskyttelsesprincippet i Overensstemmelse med den parlamentariske Kommissions Forslag. Dette gælder saaledes med Hensyn til Tolden paa Garn og paa Maskiner, i hvilken sidste Henseende Mindretallet ligesom Kommissionen foreslaar, at Administrationen bemyndiges til at tilstede Undtagelser fra Tolden, naar det drejer sig om Maskiner, der slet ikke forarbejdes i Norge eller ere af særlig Vigtighed for en eller anden bestemt indenlandsk Næringsvej.

Med Hensyn til Skibe er Mindretallets Indstilling enig med Flertallet om at forkaste den parlamentariske Kommissions Forslag om Told paa disse. Men Mindretallet mener saa paa en noget anden Maade end Flertallet at komme det norske Skibsbyggeri til Hjælp og give det nogen Erstatning for Tolden paa Maskiner og Redskaber, idet det foreslaar en Toldgodtgørelse for hvert i Norge bygget Skib over 50 Tons, udgørende for Dampere 2 Kr. og for Sejlskibe 1 Kr. 50 Øre pr. Reg.-Ton.

At Rugtolden bortfalder, bifaldes, og hvad Meltolden angaar er heller ikke Mindretallet villigt til den høje Beskyttelse af 70 Øre, der af den parlamentariske Kommission var tiltænkt Møllerne, men det kan paa den anden Side ikke slutte sig fuldtud til Majoritets-Indstillingens Betragtninger i dette Spørgsmaal. For Mindretallet staar det klart, at den norske Mølleindustri fortjener kraftig Støtte, — foruden andre Argumenter fremhæves i saa Henseende ogsaa Ønsket om at sikre det indenlandske Landbrug de Fodermidler, der som Biprodukter udvindes ved Møllerne — og Indstillingen gaar derfor ud paa, at man bliver staaende ved den hidtil gældende Meltold (50) Øre.

Med Hensyn til Tolden paa Flæsk kan Mindretallet ikke dele Flertallets Betæneligheder ved i Stedet for den hidtil gældende Toldfrihed at indføre en let Beskyttelse i Overensstemmelse med Regeringens og den parlamentariske Kommissions Forslag. Mindretallet antager, at det norske Landbrug med en saadan Beskyttelse snart selv vil blive i Stand til at dække den Del af Befolkningens Behov, der for Tiden suppleres fra Udlandet, og at det saa bliver Importørerne, ikke

Norges egne Konsumenter, der komme til at bære Tolden. Der foreslaas derfor en Told af 10 Øre pr. Kilo.

Det norske »Morgenblad« for 24. Juli giver en Sammenstilling i 5 Kolonner af Tarifens Poster saaledes som disse tage sig ud efter den hidtil gældende Lovgivning, efter den parlamentariske Kommissions og Regeringens Forslag samt endelig efter Komiteens Flertals og Mindretals Indstillinger, idet dog de foreslaaede Maximal-Satser for Oversigtens Skyld ere udeladte. . . .

Paa det saaledes givne Grundlag begyndte Behandlingen i selve Stortinget. Den stod paa 7 Dage med Formiddags- og Eftermiddagsmøder og tilendebragtes den 5. Avgust, efterat man havde vedtaget, at den nye Tarif allerede skulde træde i Kraft fra 7. Avgust at regne. Den 9. Avgust opløstes Stortinget efter at have udlevet sin Tid, og det maa imødeses med Spænding, i hvilken Skikkelse det igen vil møde efter de nu i Efteraaret stedfindende Valg.

Told-Debatten i Thinget var, da man i det hele taget var enig om Overgangen fra Frihandel til Beskyttelse og i Principet til en vis Grad ogsaa om Antagelsen af Differential-Systemet, blottet for spændende Momenter og gik for sig med al fornøden Ro. Et Forslag om at skyde Maximal-Toldens Vedtagelse ud til senere, blev mødt med Æen Betragtning, at det var bedre at slaa Principet fast paa nærværende Tidspunkt, medens man havde Toldfred med hele Udlandet, og derefter forkastet med 59 Stemmer mod 54. Man blev saa staaende ved den enstemmig voterede Bestemmelse, at Kongen, forsaavidt noget fremmed Land

med Hensyn til Afgifter behandlede Norges Varer eller Skibsfart ugunstigere end andre Landes, kan bestemme, at de maximale Satser skulle gøres gældende mod samme. Det norske Differentialsystem har saaledes i sin endelige Skikkelse faaet en temmelig platonisk Karakter, og den parlamentariske Kommissions direkte mod Sverig rettede Forslag, under hvilket man paa en nogen haartrukken Maade tillige havde faaet lidt ind om Danmark og enkelte andre Magter, er bragt ud af Verden.

Med Hensyn til Tarifens Enkeltheder var det paa de fleste Punkter den af Komiteens Flertal repræsenterede moderative Retning, der gik af med Sejren. Dog danner Flæsketolden herfra en vigtig Undtagelse, idet her Mindretallets Indstilling gik igennem med 61 Stemmer mod 58 — en Majoritet sammensat af Mænd baade af Højre og Venstre og altsaa baseret paa rent Beskyttelsesprincip uden Hensyn til de sædvanlige Partier. Den store Vægt, der fra agrarisk Side og imod de fra Arbejderbefolkningens Interesser hentede Betragtninger blev lagt paa dette Spørgsmaal, havde bevirket, at Afgørelsen af samme imødesaas med større Spænding, end nogen anden under Tarifens Behandling. Den saaledes vedtagne Told af 10 Øre paa salt Kød og Flæsk antages at ville tilføre Statskassen en Merindtægt af $\frac{1}{2}$ Million Kroner. De Forsøg, der gjordes paa at skaffe Arbejderne Erstatning for denne forøgede Byrde ved en Nedsættelse af Tolden paa de store Kasseartikler, Kaffe og Sukker, gik ikke igennem, da man frygtede, at Finanserne ikke skulde kunne bære et saadant Tab. Derimod vedtoges med 62 Stemmer mod 51 et fra Venstre udgaet Forslag om, at af Told-

indtægternes Nettobeløb skulde en Sum af indtil $\frac{1}{2}$ Million sættes tilside til et Fond for Invalide- og Alderdomsforsørgelse.

Et andet for Agrar-Interesser, særligt med Hensyn til Indførsel fra Sverig, vigtigt Punkt i Tarifen, men om hvilket der ingen Meningsulighed har vist sig under Behandlingen, er Tolden paa levende Dyr. Medens Flæsketolden selv i sin endelig vedtagne Skikkelse maa siges at være moderat i Sammenligning med mange andre Landes (i Sverig dobbelt saa stor), er Afgiften af 50 Kr. for Heste over $\frac{1}{2}$ Aar og 5 Øre pr. Kilo levende Vægt for Hornkvæg over $\frac{1}{2}$ Aar forholdsvis høj, og den norske Tarif naar paa dette Punkt omtrent den svenske.

Ophævelsen af Tolden paa Rug og Nedsættelsen af den hidtil gældende Told af 50 Øre paa Rugmel til 30 Øre hører til de Punkter, hvor Flertallets Indstilling gik igennem.

Derimod er med Hensyn til Skibe Mindretallets Indstilling bleven lagt til Grund. Skibe, byggede i Udlandet, ere toldfri, men for Skibe paa over 50 Bruto Register-Tons, der bygges ved norske Værfter, tilstaas en Toldgodtgørelse af 2 Kr. pr. Register-Ton, naar det er Dampskibe af Jern eller Staal, Kr. 1,50 naar det er Dampskibe af Træ eller Sejlskibe af Jern eller Staal, Kr. 1,00 naar det er Sejlskibe af Træ. . . .

Saaledes er da Norge indtraadt i Rækken af de protektionistiske Stater, om det end maa siges i det Hele at være sket med Maadehold. Paa en ret mærkelig Maade er det Forholdet til Sverig, der har givet Stødet dertil. Det var Norges Frihandel, der særlig bevægede Sverig til at opsigte Mellemrigsloven, thi for

et Land, der efterhaanden havde omgærdet sig med høje Toldmure, var det i Længden en Anomali at finde sig i, at Normændene ved deres frie Indførsel til Sverig nød godt af denne Beskyttelse, samtidig med at de havde Frihandelssystemet hos sig selv. Men fra samme Øjeblik Normændene ved Mellemrigslovens Ophør mistede den frie Indførsel til Sverig, blev det en Nødvendighed for dem at beskytte sig selv overfor den svenske Konkurrence, der paa saa mange Punkter havde faaet Fodfæste i Landet. Paa den ene Side er Mellemrigsloven ophørt, fordi Norge ikke var protektionistisk, og paa den anden Side er Norge bleven protektionistisk, fordi Mellemrigsloven er ophørt. Tarif-Loven er til en vis Grad Produktet af en Slags stiltiende Alliance mellem Agrarer og Industrielle, uafhængig af Grænserne mellem de sædvanlige Partier, der ved Afstemningerne ogsaa have delt sig til begge Sider, og det er umiskendeligt, at Hensynet til de forestaaende Valg har spillet en væsenlig Rolle. Dette Hensyn forklarer, at Agrarerne forholdsvis ere de, der have opnaaet mest ved den nye Lov, thi to Trediedele af Stortinget vælges af Landkommunerne, og naar disse f. Ex. have arbejdet sig fast i den Tanke, at Flæsketolden er af Vigtighed for dem, er det noget, der i Valgtiden maa tages Hensyn til.

Toldindtægten anslaaes efter den nye Tarif til at ville udgøre 29,200,000 Kr.
